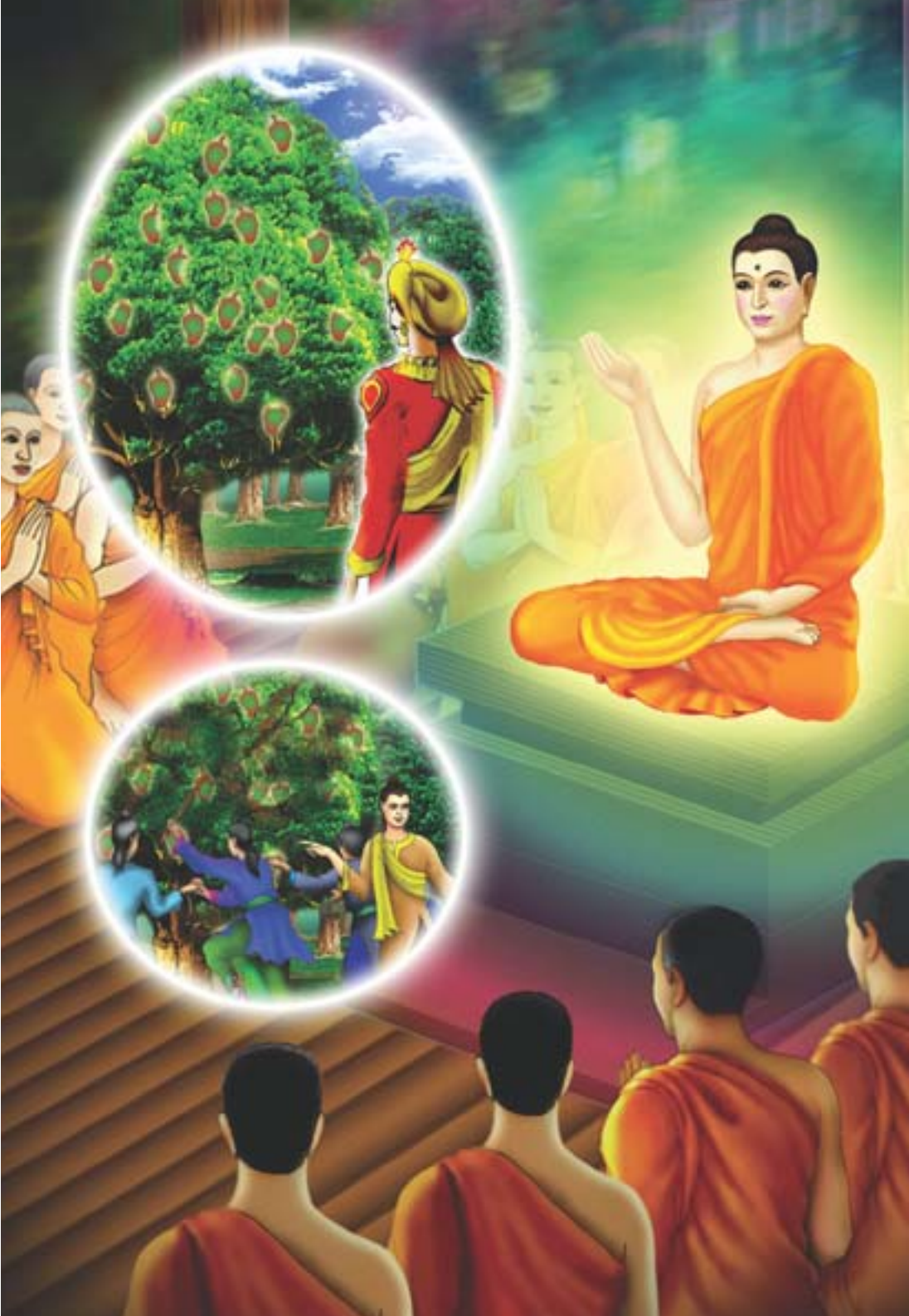

แรงบันดาลใจ

(๑)

อาตมภาพได้เห็นต้นมะม่วงที่งอกงาม
ออกผลเขียวไปทั้งต้น ในระหว่างป่ามะม่วง
เมื่อกลับออกมา ได้เห็นมะม่วงต้นนั้น หักย่อยยับ
เพราะผลของมันเป็นเหตุ อาตมาอาศัยเหตุนี้
จึงได้ประพาดิธรรม

แรงบันดาลใจ (๑)

๑๖๕

ทุกครั้งที่เรานั่งหลับตาเจริญสมาธิภาวนา นำใจมาหยุด
นิ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ธาตุธรรมเห็นจำคดีรู้ในตัวของเรา
จะถูกกลั่นให้สะอาดบริสุทธิ์ ความบริสุทธิ์นี้เป็นทางมาแห่ง
ความสุข ความสุขที่เกิดจากใจหยุดนิ่งนี้ เป็นสิ่งที่มวลมนุษยชาติ
ต่างแสวงหา เพราะเป็นความสุขที่เสรี กว้างขวางไร้ขอบเขต
ไม่มีใครมาพรากความสุขนี้จากเราไปได้ และยังเป็นเหตุให้ขจัด
กิเลสอาสวะ ชำระมลทินของใจให้หมดสิ้นไป ทำให้เราได้เข้าถึง
พระธรรมกาย อันเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดของพวกเราทุกๆ คน

มีธรรมภาสิตใน กุมภการชาดก ว่า

“อมุพาทมทุทํ วนมนตรสฺมึ

นีโลภาสํ ผลิตํ สํวิรูปุทํ

ตมทุทลํ ผลเหตุ วิภคํ

ตํ ทิสฺวา ภิกฺขวาจริยํ จรามิ

อาตมภาพได้เห็นต้นมะม่วงทิ้งอองงาม ออกผลเขียว
ไปทั้งต้น ในระหว่างปามะม่วง เมื่อกลับออกมา ได้เห็น
มะม่วงต้นนั้น หักย่อยยับ เพราะผลของมันเป็นเหตุ อาตมา
อาศัยเหตุนี้ จึงได้ประพฤติธรรม”

ผู้รู้ทั้งหลายกล่าวว่า เพียงแค่ดูก็เป็นครูได้ เนื่องจากการ
เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการ

แรงบันดาลใจ (๑)

๑๗๐

ทางการศึกษาในสถาบันต่างๆ ไม่ต้องให้ใครมาคอยพร่ำสอน เพราะมหาวิทยาลัยชีวิต เป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณค่ายิ่งกว่ามหาวิทยาลัยทางโลก และมีประโยชน์สาระแก่นสารที่จะนำไปสู่ ความรู้แจ้ง และความสุขอันเป็นอมตะ

การศึกษาในมหาวิทยาลัยชีวิต เป็นการศึกษาเรื่องของ โลกและชีวิตไปตามความเป็นจริงด้วยปัญญาบริสุทธิ์ เพื่อความ อยู่รอดปลอดภัยในสังสารวัฏ เราต้องเป็นคนใฝ่รู้ รู้จักสอบถาม ท่านผู้รู้ และศึกษาปฏิบัติในหนทางที่ถูกต้องดีงาม ตามแบบ อย่างของบัณฑิตนักปราชญ์ ผู้แสวงหาความรู้จากตำรับตำรา ครูบาอาจารย์ และการเจริญสมาธิภาวนา เพื่อความเข้าใจที่ถูก ต้องสมบูรณ์ การรู้ไม่จริงนั้นอาจทำให้ชีวิตผิดพลาดได้ ความ ผิดพลาดหรือความถูกต้องของชีวิต มีผลต่อภพภูมิในปรโลกที่ จะไป ซึ่งมีทั้งสุคติและทุคติ ดังนั้นต้องศึกษาให้ดีด้วยความ ระมัดระวัง

วันนี้ ได้นำชาดกเกี่ยวกับบัณฑิตผู้ช่างสังเกต รู้จักนำ เหตุการณ์รอบตัวมาเป็นบทเรียนสอนตัวเอง ท่านสามารถสอบ ผ่านมหาวิทยาลัยชีวิต คือ ได้บรรลุธรรมมาภิสมัยเป็นพระปัจเจก- พุทธเจ้า ผู้ไม่ต้องประสบปัญหาใดๆ ในชีวิตอีกต่อไป หมายถึง เข้าถึงความสุขนิรันดร์นั่นเอง

แรงบันดาลใจ (๑)

๑๗๑

*สมัยหนึ่งเมื่อพระบรมศาสดาเสด็จประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร ทรงปรารภการกำเริบขึ้นของกิเลสกำที่มีอยู่ในใจของภิกษุผู้บวชใหม่ ๕๐๐ รูป ซึ่งเมื่อบวชแล้ว ไม่ได้ทำความเพียรอย่างเต็มที่ ครั้นในเวลาเที่ยงคืน ต่างก็เกิดกามวิตก พระบรมศาสดาทรงตรวจดูอัธยาศัยของสาวกแต่ละรูปว่า ฝักใฝ่ในการบำเพ็ญสมณธรรมหรือไม่ อันเป็นพุททธิกิจ พระองค์ได้ตรวจดูวาระจิตของพระสาวก ๖ ครั้งด้วยกัน คือ กลางคืน ๓ ครั้ง กลางวัน ๓ ครั้ง ทรงพิทักษ์รักษาเหมือนนกต้อยตีวิดรักษาไข่ ทรงเป็นห่วงสาวกของพระองค์ ภิกษุสงฆ์จึงอยู่ในญาณทัสสนะของพระองค์ตลอดเวลา หากภิกษุรูปใดมีกามวิตกเกิดขึ้น พระองค์จะช่วยกลั่นแก้ธาตุธรรม เห็น จำ คิด รู้ ของภิกษุรูปนั้นให้สะอาดบริสุทธิ์ และสั่งสอนให้แก้ไขตนเอง

เที่ยงคืนวันหนึ่ง ขณะพระพุทธรองค์ตรวจดูวาระจิตของภิกษุสงฆ์ ในวัดพระเชตวันมหาวิหาร ทรงรู้ว่ากามวิตกของภิกษุบวชใหม่กำเริบขึ้น ทรงดำริว่า กิเลสนี้เมื่อฟุ้งขึ้นภายในใจของภิกษุเหล่านี้ จักขัดขวางมิให้ได้บรรลุรหัตตผล พระองค์จึงเสด็จออกจากพระคันธกุฎี รับสั่งให้พระอานนทเถระ ไปเคาะระฆังในยามดึกเพื่อประชุมสงฆ์ทั้งหมด พระอานนทที่ได้เคาะ

แรงบันดาลใจ(๑)

๑๓๒

ระฆังตามพุทธบัญชา เมื่อภิกษุสงฆ์มาประชุมกันในโรงธรรม-
สภาแล้ว พระพุทธองค์เสด็จประทับนั่งบนพุทธอาสน์ ตรัสสอน
ภิกษุทั้งหลายด้วยจิตเมตตาว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรเป็นไปในอำนาจของ
กิเลสที่บังเกิดขึ้นภายในใจ เพราะเมื่อกิเลสเจริญขึ้น ย่อมให้ถึง
ความพินาศมากเหมือนปัจฉามิตร ธรรมดาเมื่อกิเลสแม้มี
ประมาณน้อยเกิดขึ้นภายในใจ ภิกษุควรขจัดออกไปให้สิ้นเชื้อไม่
เหลือเศษ เพราะกิเลสกำเริบเล็กน้อยแต่ร้อนแรงกว่ากองไฟ
บ้นติดในกาลก่อนทำปัจเจกโพธิญาณให้บังเกิดขึ้นได้ เพราะ
อาศัยการข่มกิเลสแม้เพียงเล็กน้อย และอาศัยความเป็นคนช่าง
สังเกตจากเหตุการณ์รอบตัว” จากนั้นทรงนำเรื่องในอดีตมา
ตรัสเล่าให้ฟังว่า

ในอดีตกาล เมื่อพระเจ้าพรหมทัตครองราชสมบัติอยู่ใน
นครพาราณสี พระโพธิสัตว์ถือกำเนิดในตระกูลช่างหม้อ ณ
หมู่บ้านใกล้ประตูนครพาราณสี ครั้นเจริญวัยได้ครอบครองสมบัติ
มีบุตรชาย ๑ คน และหญิง ๑ คน ได้เลี้ยงดูบุตรภรรยาโดย
อาศัยการปั้นหม้อเลี้ยงชีพ ในกาลนั้นพระราชาทรงพระนามว่า
กรกัณฐะ ในทันตปุรนคร แคว้นกาลิงคะ มีข้าราชการบริพารมาก
เมื่อเสด็จไปพระราชอุทยาน ได้ทอดพระเนตรเห็นต้นมะม่วง

แรงบันดาลใจ (๑)

๑๖๓

ซึ่งมีผลดกน่าเสวยใกล้ประตูพระราชอุทยาน ทรงเก็บผลมะม่วง
มาพวงหนึ่ง

ฝ่ายข้าราชการบริพาร ตั้งแต่เหล่าอำมาตย์ พราหมณ์และ
คฤหบดี รวมไปถึงเหล่าราชบุรุษนางสนมกำนัล เห็นพระราช
เก็บผลมะม่วง เพื่อนำไปเสวยในพระราชอุทยาน ต่างพากัน
สอยผลมะม่วงนำไปรับประทานบ้าง เนื่องจากมะม่วงต้นนี้มีรส
อร่อยมาก ทำให้ผู้ที่มาถึงภายหลังนั้น ต้องปีนขึ้นไปเก็บผลมะม่วง
บ้างก็ใช้ท่อนไม้ฟาดทำให้กิ่งหัก หมดความเป็นต้นมะม่วงที่เคย
อุดมสมบูรณ์น่าทึ่งหนา ด้วยเหตุนี้ผลมะม่วงจึงหมดสิ้น แม้แต่
ผลอ่อนเพียงผลเดียวก็ไม่มีเหลือ

เมื่อพระราชาทรงพระสำราญในพระราชอุทยานจนถึง
ช่วงเย็นแล้ว ได้เสด็จกลับเส้นทางเดิม ทรงทอดพระเนตรเห็น
ต้นมะม่วงนั้นทรุดโทรม หมดสง่าราศีของความเป็นต้นมะม่วง
เช่นนั้น จึงเสด็จลงจากคอช้างประทับยืนอยู่ที่โคนต้น ทรงมอง
ดูลำต้น พลังดำริว่า ต้นมะม่วงต้นนี้ เมื่อเช้านี้เอง ยังเต็มไปด้วย
ด้วยผล เป็นพวงสวยงาม ทำความอึดตาเบิกบานใจให้แก่ผู้พบ
เห็นที่ผ่านมาผ่านไป มาบัดนี้ ถูกเก็บผลหมดแล้ว มีกิ่งหักห้อย
รุงรังดูไม่งาม เมื่อทรงมองดูต้นอื่น เห็นต้นมะม่วงที่ไม่มีผลกลับ
ยืนต้นสง่างาม พระองค์ทรงทำต้นมะม่วงที่มีผลให้เป็นอารมณ์ว่า

แรงบันดาลใจ(๑)

๑๗๔

ต้นไม้ต้นนั้นยืนต้นสง่างามเหมือนภูเขาแก้วมณีล้วน เพราะไม่มีผล ส่วนมะม่วงต้นที่มีผลถึงความย่อยยับ เพราะออกผล แม้ราชสมบัติที่เรากำลังปกครองอยู่ก็เช่นเดียวกับต้นมะม่วงที่มีผล ส่วนการบรรพชาเป็นเช่นเดียวกับต้นไม้ที่ไม่มีผล ผู้มีทรัพย์นั้นแหละมีภัย ส่วนผู้ไม่มีทรัพย์ปราศจากภัย แม้เราก็ควรเป็นเหมือนต้นไม้ที่ไม่มีผล

พระองค์ทรงกำหนดไตรลักษณ์เช่นนี้ ทรงเจริญวิปัสสนาจนได้บรรลุปัจเจกโพธิญาณ และรำลึกอยู่ว่า “บัดนี้เราทำลายกระตอมคือท้องของมารดาแล้ว การปฏิสนธิในภพทั้งสาม เราตัดขาดแล้ว ล้วมแหล่งอุจจาระคือสงสาร เราล้างสะอาดแล้ว ทะเลน้ำตา เราวิดแห้งแล้ว กำแพงกระดูกเราพังแล้ว เราจะไม่มี การปฏิสนธิอีกต่อไป”

ขณะพระองค์กำลังประทับยืนพิจารณาสภาวะธรรมอยู่นั้น พวกอำมาตย์ ได้เข้าไปกราบทูลว่า “ข้าแต่มหाराชา พระองค์เสด็จประทับยืนนานเกินไปแล้ว เชิญเสด็จเถิด” พระราชาตรัสว่า “เราไม่ใช่พระราชา แต่เราเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า” พลาญยกพระหัตถ์ขึ้นลูบพระเกศา ทนไฉนนั้นเอง เพศคฤหัสถ์ได้อันตรธานไป เพศสมณะได้ปรากฏขึ้น มีสมณบริวารครบทุกอย่าง พระองค์ประทับยืนอยู่บนอากาศ ประทานโอวาทแก่มหาชนไม่ให้ประมาท

แรงบันดาลใจ (๑)

๑๗๕

แล้วเสด็จไปสู่จอมเขานันทมูลกะ

เราจะเห็นว่า เหตุการณ์ต่างๆ รอบข้างที่บังเกิดขึ้น สามารถเป็นครูที่ดีที่ไม่ควรมองข้าม บางสิ่งบางอย่างดูเหมือนว่าได้ประสบในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว หากเพิ่มความสำคัญ และ รู้จักนำมาพิจารณาไตร่ตรองให้มากขึ้น เราจะเห็นสิ่งต่างๆ ที่ ซ่อนเร้นเป็นสารธรรมอยู่กับสิ่งเหล่านั้น เพราะธรรมะสามารถ ตรัสตรองและเข้าถึงได้ในทุกหนทุกแห่ง ผู้ฉลาดในการจับแง่คิด สามารถนำพาชีวิตไปสู่ความสำเร็จสมปรารถนา ส่วนแรงบันดาลใจในการทำความดีที่พระบรมศาสดาทรงนำมาแสดงแก่ ภิกษุ ๕๐๐ รูป เพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำความเพียร มีมากมาย หลายเรื่อง ส่วนเรื่องราวจะดำเนินไปอย่างไรติดตามศึกษาในตอนต่อไป สำหรับวันนี้ ขอให้ทุกท่านหมั่นฝึกฝนตนเองเรื่อยไป โดยเฉพาะการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง เพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ภายในกันทุกๆ คน

